

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-4-002 (Devralma)
Karar Sayısı : 24-13/247-104
Karar Tarihi : 14.03.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Kübra Dilara AYAR, Furkan ŞENEL, Onur KAHYA

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - AC Çimento San. ve Tic. AŞ
Temsilcisi: Av. Tuğçe Ökmen
Kazım Özalp Mah. Reşit Galip Cad. No:97 Çankaya/Ankara

- D. DOSYA KONUSU:** Öncü Çimento Yatırım AŞ'nin hisselerinin tamamının ve tek kontrolünün AC Çimento Sanayi ve Ticaret AŞ aracılığıyla CABA Çimento Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından devralınması işlemi.
- E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 18.01.2024 tarih ve 47583 sayılı ile giren ve eksiklikleri en son 08.03.2024 tarihli ve 49559 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 08.03.2024 tarih ve 2024-4-002/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- Başvuruda; Öncü Çimento Yatırım AŞ (ÖNCÜ ÇİMENTO) hisselerinin tamamının ve tek kontrolünün CABA Çimento Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından hisselerinin (.....) sahip olduğu iştiraki AC Çimento Sanayi ve Ticaret AŞ (AC ÇİMENTO) aracılığıyla devralınması ve bu kapsamda ÖNCÜ ÇİMENTO'nun tek kontrolünde bulunan ve %(.....) oranında hissedarı olduğu Traçim Çimento Sanayi ve Ticaret AŞ'nin (TRAÇİM) de dolaylı olarak AC ÇİMENTO'ya devrolunması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir.
- İşlemin temelini, AC ÇİMENTO ile ÖNCÜ ÇİMENTO'nun %(.....) oranında paylarına sahip olan hissedarları arasında 05.01.2024 tarihinde akdedilen Pay Satış Sözleşmesi ve AC ÇİMENTO ile ÖNCÜ ÇİMENTO'nun geriye kalan %(.....) pay oranına sahip hissedarları arasında 16.01.2024 tarihinde akdedilen Pay Satış Sözleşmesi oluşturmaktadır.
- Devir işlemi sonucunda ÖNCÜ ÇİMENTO'nun kontrolü, AC ÇİMENTO'yu nihai olarak kontrol eden (.....) ve (.....)'e (BALYEN AİLESİ) geçecektir. Teşebbüs yetkilisi tarafından gönderilen bilgilerden; ÖNCÜ ÇİMENTO'nun işlem sonrası sahipleri aynı aile üyeleri olan (.....) ve (.....)'in kardeş oldukları ve bu şahısların Türkiye'de enerji, inşaat ve turizm gibi sektörlerde faaliyet gösteren başkaca teşebbüsler üzerinde de doğrudan ve dolaylı olarak kontrollerinin bulunduğu, bu bakımdan kontrol ettikleri teşebbüsler üzerinde çıkar birliğinin de bulunduğu, dolayısıyla bu şahısların tek bir

ekonomik bütünlük oluşturdıkları anlaşılmıştır. İlaveten ÖNCÜ ÇİMENTO'nun hisselerinin (.....) sahip olduğu TRAÇİM'in işlem sonrasında tek kontrolü BALYEN AİLESİ'ne geçecektir. Planlanan işlem ile devre konu şirketin kontrol yapısında kalıcı olarak değişiklik meydana geleceğinden bildirim konusu işlem, 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemidir. İşlem taraflarının ciroları incelendiğinde, ilgili Tebliğin 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan eşiklerin aşıldığı, bu sebeple işlemin izne tabi bir devralma olduğu anlaşılmıştır.

- (7) Dosya konusu işlem taraflarından devre konu teşebbüs konumundaki ÖNCÜ ÇİMENTO, TRAÇİM aracılığıyla Kırklareli'nin Vize ilçesinde bulunan tek tesisi ile çimento ve klinker üretimi ve satışı faaliyetleri ile iştigal etmektedir. BALYEN AİLESİ'nin hâlihazırda kontrolünde bulunan teşebbüsler ve bu teşebbüslerin faaliyet alanlarına ise aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 1: BALYEN AİLESİ kontrolünde bulunan teşebbüsler ve faaliyet alanları

Teşebbüs	Faaliyet Alanı
(.....)	Enerji
(.....)	Enerji
(.....)	Turizm
(.....)	Yatırım
(.....)	Yatırım
(.....)	İnşaat ¹
(.....)	Enerji
(.....)	Uluslararası Emtia Ticareti
(.....)	Yem Ticareti ve Hayvancılık
(.....)	Bitkisel Ürün Ticareti
(.....)	Uluslararası Emtia Ticareti ve Depoculuk
(.....)	Enerji
(.....)	Gıda Sektöründe Depoculuk
(.....)	İnşaat – Enerji – Turizm - Yatırım
(.....)	Enerji
(.....)	Enerji
(.....)	Turizm
(.....)	Atık Yağ Toplama
(.....)	Enerji
(.....)	Turizm
(.....)	Enerji
(.....)	Gıda
Kaynak: Bildirim Formu	

- (8) ÖNCÜ ÇİMENTO'nun çimento pazarındaki (üst pazar) faaliyetleri ile BALYEN AİLESİ'nin konut, ticaret merkezi, gümrük kapısı, üretim tesisi, karayollarına yol

¹ Teşebbüs yetkilisi tarafından gönderilen cevabi yazıda inşaat faaliyetlerinin; konut, ticaret merkezi, gümrük kapısı, üretim tesisi, karayollarına yol yapımı, baraj, yurt binası, tıp fakültesi ve hastane yapımı gibi altyapı, üstyapı ve bina yapımı faaliyetlerinden oluştuğu belirtilmektedir.

yapımı, baraj, yurt binası, tıp fakültesi ve hastane yapımı gibi altyapı, üstyapı ve bina yapımı faaliyetlerini kapsayan inşaat faaliyetleri pazarı (alt pazar) arasında dikey bir örtüşme bulunduğu görülmektedir. Bunun dışında, devre konu teşebbüs olan ÖNCÜ ÇİMENTO klinker üretimi ve satışı pazarında da faaliyet göstermektedir. Klinker, çimentonun girdisi olup çimento üretimi sırasında pişmiş kil ve kalkerlerin birleşiminden oluşan iri taneli malzemedir². İnşaat faaliyetleri pazarında klinkerin doğrudan girdi olarak kullanılmaması sebebiyle klinker pazarı ile inşaat faaliyetleri pazarında dikey bir ilişkinin mevcut olmadığı değerlendirilmiştir³.

- (9) ÖNCÜ ÇİMENTO'nun esas olarak gri çimentonun üretimini ve satışını gerçekleştirmesi, alt yapı ve inşaat endüstrisinde çimento olarak çoğunlukla gri çimentonun kullanılması dikkate alınarak ilgili ürün pazarı "gri çimento" ve "inşaat faaliyetleri" olarak belirlenmiştir.
- (10) Çimento pazarlarını konu alan Kurul kararlarında genellikle fabrikanın bulunduğu yerden 250 - 300 km yarıçapında bir daire çizmek ve bu daire içerisinde kalan alan dikkate almak suretiyle ilgili coğrafi pazar belirlenmekte⁴, alternatif olarak Kurul tarafından geliştirilen "% 10 Kriteri yöntemi" de kullanılmaktadır. Anılan yöntem tarafların sahip olduğu her bir tesis için farklı bir ilgili coğrafi pazar tanımlanmasına dayanmaktadır⁵. %10 kriteri yönteminde, bir çimento tesisi tarafından yapılan satışlar il bazında ayrıştırılarak, çimento tesisi tarafından bir ile yapılan satışların o ilin toplam çimento tüketiminin en az %10'unu oluşturması durumunda, satış yapılan il ilgili coğrafi pazara dâhil edilmektedir. Buradaki temel ölçüt, o tesisin o bölge (il) için ne kadar önemli olduğunun bir başka deyişle, tesisin o bölgede (ilde) rekabetçi bir baskı oluşturabilme yeteneğine sahip olup olmadığının tespitidir. Bu kapsamda, devre konu ÖNCÜ ÇİMENTO'nun TRAÇİM aracılığıyla satış yaptığı illerdeki gri çimento pazarında tüketimi karşılama oranını ve ilin teşebbüsün toplam satışları içerisindeki oranını gösterir tabloya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 2: ÖNCÜ ÇİMENTO'nun TRAÇİM aracılığı ile satış yaptığı illerdeki gri çimento pazarında tüketimi karşılama ve ilin teşebbüsün toplam satışları içerisindeki oranları (%)

İller	2020		2021		2022	
	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçindeki Oranı (%)	Tüketimi Karşılama Oranı (%)	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçindeki Oranı (%)	Tüketimi Karşılama Oranı (%)	İlin Teşebbüsün Toplam Satışları İçindeki Oranı (%)	Tüketimi Karşılama Oranı (%)
Balıkesir	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bilecik	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bursa	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Çanakkale	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Edirne	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İstanbul	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kırklareli	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kocaeli	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Sakarya	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Tekirdağ	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yalova	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

² Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Klinker>, Erişim tarihi: 08.03.2024.

³ ÖNCÜ ÇİMENTO Türkiye'de, klinker üretimi ve satışı pazarında 2021 yılında %(.....) pazar payına, 2022 yılında %(.....) pazar payına sahiptir.

⁴Kurulun 06.11.2012 tarihli ve 12-54/1527-545 sayılı, 05.08.2010 tarihli ve 10-52/986-353 sayılı kararları.

⁵ Söz konusu yöntem daha önce Kurulun 08.07.2021 tarih ve 21-34/477-239 sayılı, 24.4.2007 tarih ve 07-34/352-132 sayılı ve 26.08.2009 tarih ve 09-39/926-227 sayılı kararlarında kullanılmıştır.

Kaynak: Türkiye Çimento Sanayicileri Birliği ve AC ÇİMENTO'nun cevabi yazılarında gönderilen verilere göre yapılan hesaplamalar.

- (11) Tablo 2'de yer alan veriler baz alınarak, 2022 yılında devre konu ÖNCÜ ÇİMENTO'nun İstanbul ve Tekirdağ illerindeki gri çimento tüketimini karşılama oranları %10'un üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple ilgili coğrafi pazar, "İstanbul ve Tekirdağ" illerinden oluşan bölge olarak belirlenmiştir. İnşaat faaliyetleri açısından ise ilgili ürün/hizmetin satışı ve pazarlanması bakımından Türkiye genelinde herhangi bir farklılığın bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.
- (12) Devir işlemi yoğunlaşma açısından incelenirken; ÖNCÜ ÇİMENTO'nun gri çimento pazarındaki faaliyetleri ile BALYEN AİLESİ'nin inşaat faaliyetleri arasındaki dikey örtüşme incelenmiştir. İnşaat faaliyetlerinde gri çimentonun bir girdi olarak kullanılması sebebiyle gri çimento pazarı üst pazarı, öte yandan inşaat faaliyetleri pazarı ise alt pazarı oluşturmaktadır. Gri çimento satışı pazarında, devre konu çimento tesisinin ve ilgili coğrafi pazardaki rakip teşebbüslerin son üç yılda elde ettiği tahmini pazar paylarını gösterir tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3: İstanbul ve Tekirdağ illerinden oluşan bölgedeki gri çimento pazarında ÖNCÜ ÇİMENTO ve rakiplerinin satış miktarı bazında son üç yıla ilişkin pazar payları (%)

Teşebbüsler	Pazar Payı (%)		
	2020	2021	2022
ÖNCÜ ÇİMENTO	(.....)	(.....)	(.....)
Akçansa Çimento San. ve Tic. AŞ (AKÇANSA)	(.....)	(.....)	(.....)
Aslan Çimento AŞ (ASLAN ÇİMENTO)	(.....)	(.....)	(.....)
Limak Batı Çimento San. ve Tic. AŞ (LİMAK)	(.....)	(.....)	(.....)
Çimentaş Çimento ve İnşaat Malzemeleri Taahhüt Taşıma ve Ticaret AŞ Lalapaşa Tesisi	(.....)	(.....)	(.....)
Adoçim Çimento Beton Sanayi ve Ticaret AŞ	(.....)	(.....)	(.....)
Sançim Bilecik Çimento Madencilik Beton San. Tic. AŞ	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer ⁶	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	100,00	100,00	100,00

Kaynak: TÜRKİYE ÇİMENTO ve AC ÇİMENTO'nun cevabi yazılarında gönderilen veriler çerçevesinde yapılan hesaplamalar.

- (13) Tablo 3'deki verilerden, İstanbul ve Tekirdağ illerini kapsayan coğrafi pazarda ÖNCÜ ÇİMENTO'nun pazar payının 2020 yılında %(.....), 2021 yılında %(.....) ve 2022 yılında ise %(.....) olduğu; bununla birlikte, ilgili coğrafi pazarda AKÇANSA'nın 2020 yılında %(.....), 2021 yılında %(.....) ve 2022 yılında %(.....)'lik pazar payı ile incelenen tüm yıllarda pazar lideri olduğu ve ÖNCÜ ÇİMENTO haricinde pazarda faaliyet gösteren çok sayıda rakip teşebbüsün bulunduğu anlaşılmıştır.
- (14) İnşaat faaliyetleri pazarına bakıldığında ise taraflardan sadece BALYEN AİLESİ'nin kontrolünde bulunan teşebbüslerde Caba İnşaat Enerji Turizm San. ve Tic. AŞ ve Arhat Enerji AŞ'nin söz konusu pazarda faaliyet gösterdiği, inşaat faaliyetleri pazarının çok oyunculu bir yapıya sahip olduğu ve söz konusu pazarda giriş engellerinin bulunmadığı anlaşılmaktadır. İlaveten AC ÇİMENTO tarafından gönderilen cevabi yazıda inşaat yapım faaliyetlerinde doğrudan kullanılan çimento maliyetinin, inşaat

⁶ Bu kategoride bulunan diğer teşebbüsler Bursa Çimento AŞ, Nuh Çimento AŞ ve Vezirhan Çimento Madencilik Sanayi ve Ticaret AŞ'dir.

faaliyetlerinde girdi olarak kullanılan diğer ürünlere kıyasla nispeten düşük oranda yer kapladığı ifade edilmektedir.

- (15) Bu doğrultuda; ÖNCÜ ÇİMENTO'nun gri çimento pazarındaki faaliyetleri ile BALYEN AİLESİ'nin inşaat yapım pazarındaki faaliyetleri arasında dikey örtüşme bulunsa da ÖNCÜ ÇİMENTO'nun gri çimento pazarındaki pazar payının görece düşük olması, ilgili coğrafi pazarda AKÇANSA, ASLAN ÇİMENTO ve LİMAK gibi rekabetçi baskı uygulayabilecek güçlü rakiplerin bulunması, inşaat faaliyetleri pazarının çok oyunculu bir yapıda olması ve giriş engellerinin bulunmaması, bunun yanı sıra alt pazarda pazar gücüne sahip bir oyuncunun bulunmaması gibi hususlar dikkate alınarak, devir işleminin dikey örtüşme bakımından herhangi bir rekabetçi endişe yaratmayacağı, dolayısıyla herhangi bir müşteri ya da girdi kısıtlaması riskinin bulunmadığı değerlendirilmiştir.
- (16) Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında, işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.